

IBPA + MPA (NEP) Sem.-1 Examination

DSC-M-113-MVT

Introduction of Hindustani Classical Music

February-2025

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

Q.1 Fill in the blanks.

(10 marks)

1. संगीत _____ , वादन और नृत्य , इन तीनों का समावेश है । (1)
Sangeet is a combination of _____, vaadan and nritya.
संगीत એ _____, વાદન અને નૃત્યનું સંયોજન છે.
2. एक सप्तक में कुल _____ अचल स्वर होते हैं । (1)
One saptak has a total of _____ achal swara's.
એક સપ્તકમાં કુલ _____ અચલ સ્વરા છે.
3. भातखण्डे जी ने कुल _____ थाट बताए हैं । (1)
Bhatkhandeji has given a total of _____ that's.
ભાતખંડેજીએ કુલ _____ થાટ બતાવ્યા છે.
4. तानपुरे में कुल _____ तार होते हैं । (1)
Tanpura has a total of _____ strings.
તાનપુરામાં કુલ _____ તાર છે.
5. किसी भी राग का सबसे प्रमुख स्वर _____ कहलाता है। (1)
The most important swar of any raag is called _____.
કોઈ પણ રાગનો સૌથી મહત્ત્વના સ્વરને _____ કહેવામાં આવે છે.
6. तबला _____ प्रकार का वाद्य है । (1)
Tabla is a _____ type of instrument.
તબલા એ _____ પ્રકારનું વાદ્ય છે.
7. दादरा ताल में कुल _____ मात्राएँ होती हैं । (1)
Dadra has a total no. of _____ beats.
દાદરા તાલ માં કુલ _____ માત્રાઓ છે .
8. पलुसकर्जी का पूरा नाम _____ पलुसकर्जी है। (1)
The full name of paluskarji is - _____ paluskarji.
પલુસ્કરજીનું પૂરું નામ છે - _____ પલુસ્કરજી

(PTO)

9. तानपूरा _____ श्रेणी का वाद्य है । (1)

Tanpura is a _____ type of instrument.

तानपुरा એ _____ પ્રકારનું વાદ્ય છે.

10. एक राग में कम से कम _____ स्वरों का होना आवश्यक है । (1)

One raag must contain atleast _____ no of swara's.

કોઈ પણ રાગ માં ઓછામાં ઓછા _____ સ્વર હોય છે

Q.2. M. C. Q. (10 marks)

1. एक सप्तक में कुल _____ चल स्वर होते हैं ।

One saptak has a total of _____ chal swar's.

એક સપ્તક માં કુલ _____ ચલ સ્વર હોય છે

a. 3 b. 4 c. 5 d. 7 (1)

2. शुद्ध तथा विकृत / कोमल स्वर मिलाकर , एक सप्तक में कुल _____ स्वर होते हैं।

Shudh and vikrit/komal swar combined, a saptak has a total of _____ swara's.

શુદ્ધ અને વિકૃત/કોમળ સ્વર મડવીને, એક સપ્તક માં કુલ _____ સ્વરો હોય છે

a. 19 b. 13 c. 12 d. 10 (1)

3. हारमोनियम _____ श्रेणी का वाद्य है।

Harmonium is a _____ type of instrument.

હાર્મોનિયમ _____ પ્રકારનો વાદ્ય છે

a. घन b. तत c. सुषिर d. अवनध (1)

4. एक सप्तक में कुल _____ श्रुतियाँ होती हैं।

A saptak has a total of _____ shruti's.

એક સપ્તક માં કુલ _____ શ્રુતિઓન હોય છે

a. 25 b. 19 c. 17 d. 22 (1)

5. हिन्दुस्तानी शास्त्रीय संगीत में , वाद्यों को कुल _____ श्रेणियों में बांटा गया है ।

In Hindustani classical music, instruments are classified in total _____ categories.

હિન્દુસ્તાની શાસ્ત્રીય સંગીત માં , વાદ્યો કુલ _____ શ્રેણિયો માં ભાગ પાડેલ છે

a. 2 b. 4 c. 3 d. 7 (1)

6. तीनताल में खाली ___ मात्रा पर है ।

In teentaal, the khali is on ___ maatra.

तीनतालમાં, ખાલી ___ માત્રા ઉપર છે

a. 8 b. 3 c. 9 d. 2 (1)

7. तीव्र माध्यम तथा शेष स्वर शुद्ध वाला थाट है - _____

The that with teevra madhyam and rest all swar shudh is called _____ .

થાટ જેમાં તીવ્ર મધ્યમ અને શેષ બધા સ્વરો શુદ્ધ છે, એને _____ કહેવામાં આવે છે

a. पूर्वी b. भैरव c. कल्याण d. भैरवी (1)

8. सभी कोमल स्वरों का थाट _____ है ।

All komal swara's that is _____ .

બધા કોમળ સ્વરો નો થાટ _____ છે

a. मारवा b. बिलावल c. भैरवी d. कल्याण (1)

9. मुख्य कितने सप्तक हैं ?

How many main no. of saptak's are there?

મુખ્ય કેટલા સપ્તક છે ?

a. 2 b. 6 c. 4 d. 3 (1)

10. रे तथा ध कोमल , शेष शुद्ध स्वरों वाला थाट है _____।

The that with re and dha komal and rest all swar shudh is called _____ .

થાટ જેમાં રે અને ધ કોમળ અને શેષ બધા સ્વર શુદ્ધ છે, એને _____ કહેવામાં આવે છે

a. मारवा b. तोड़ी c. भैरव d. आसावरी (1)

Q.3. ONE LINE Q/A.

(5 marks)

1. भातखंडेजी का पूरा नाम बताइए ।

The full name of bhatkhandeji.

ભાતખંડેજીનું આખું નામ શું છે?

(1)

2. कोई भी एक अलंकार लिखिए ।

Write any one alankar of your choice.

તમારી પસંદગીનો કોઈ પણ એક અલંકાર લખો

(1)

3. तीनतासल लिखिए ।

Write teentaal'

ત્રીનતાલ લખો

(1)

4. भातखंडेजी द्वारा लिखित पुस्तक का नाम बताइए।

Write the name of the book/book's written by bhatkhandeji.

ભાતખંડેજી દ્વારા લખવામાં આવેલી પુસ્તકોના નામ લખો

(1)

5. वो थाट जिसमे रे, ग तथा ध कोमल हैं, शेष स्वर शुद्ध, उसका नाम क्या है? (1)

Give the name of the that which has re, ga, dha komal and rest all swara shudh.

થાટ જેમાં રે,ગ અને ધ કોમળ અને શેષ બધા સ્વર શુદ્ધ છે, એને _____ કેવામાં આવે છે

Q.4. SHORT Q/A. (ANY 3)

(15 marks)

1. तानपुरे की जानकारी दीजिए तथा चित्र बनाइये ।

Give details of tanpura and draw it.

તાનપુરા વિષે જાણકારી આપો અને એનો ચિત્ર બનાવો

(5 marks)

1/17/20

2. चार प्रकार के वाद्यों की श्रेणी की परिभाषा दीजिए तथा 2-3 उदाहरण भी दीजिए ।

Define four types of classification of instruments along with 2-3

examples.

चार प्रकारना वादीयोना वर्गीकरणे व्याख्यायित करो अने 2-3 उदाहरणो पएा प्रदान करो.

(5 marks)

(5 marks)

3. पलुसकर्जी का जीवनचरित्र ।

Biography of paluskarji.

पलुस्करज्जनुं जिवनचरित्र.

(5 marks)

4. भातखंडेजी का जीवनचरित्र ।

Biography of bhatkhandeji.

भातखंडेज्जनुं जिवनचरित्र.

(5 marks)

Q.5. LONG Q/A. (ANY 1)

(10 marks)

1. सभी 10 थारों की जानकारी ।

Give details about 10 that's.

तमाम 10 थार विशेषे माहिती

(10 marks)

2. तबले के चित्र के साथ उसकी सम्पूर्ण जानकारी ।

Details of able along with it's diagram.

तबला विशेषेनी संपूर्ण माहिती तेच चित्र साथे.

(10 marks)
